

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «ПАТОМОРФОЛОГІЯ ТА ПАТОФІЗІОЛОГІЯ»

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	223 Медсестринство
Освітньо-професійна програма	Акушерська справа
Освітній ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Статус дисципліни	Нормативна
Група	I АК 11
Мова викладання	Українська
Кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра фундаментальних дисциплін
Викладач курсу	Борщ Ірина Степанівна
Контактна інформація викладача	i.borshch@lma.edu.ua Група у Viber, GoogleClassroom.
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій. Можливі он-лайн консультації через ZOOM, Meet. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Опис навчальної дисципліни	Кількість кредитів – 3 Загальна кількість годин – 90 Модулів – 3 Рік підготовки – 1-й Семестр – 2-й Лекції – 20 год. Практичні заняття – 30 год. Самостійна робота – 40 год.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Патоморфологія та патофізіологія» є нормативною дисципліною зі спеціальності Акушерська справа. Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати здобувачам фахової передвищої освіти необхідні знання для опанування клінічних дисциплін загального та фахового спрямування. Предметом вивчення навчальної дисципліни є: структурні зміни органів і тканин на різних стадіях хвороби, найбільш загальні закономірності виникнення, перебігу і завершення хвороби.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення навчальної дисципліни «Патоморфологія та патофізіологія» є: формування знань з основних розділів патологічної анатомії і патологічної фізіології, необхідні для підготовки молодших бакалаврів акушерської справи, формування в них розуміння причин і механізму перебігу патологічних процесів у організмі людини. Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні знати: – основні поняття загальної нозології, методи патоморфологічних дослі-

	<p>джені;</p> <ul style="list-style-type: none"> – роль етіологічних факторів, умов і реактивності і резистентності організму в виникненні, розвитку і наслідках хвороб; – типові патологічні процеси за принципами їх класифікації, стадіями патогенезу, загальними проявами і варіантами завершення; – основні морфологічні зміни, які можуть розвинути в органі чи тканині; – причинно-наслідкові зв'язки в патогенезі типових патологічних процесів; – етіологію, патогенез, клінічні і морфологічні прояви різних захворювань; – закономірності порушень клітинного складу периферичної крові при захворюваннях системи крові; – біологічну роль стресу, його причини та механізми розвитку, мати уявлення про загальний адаптаційний синдром та “хвороби адаптації”; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розпізнавати клінічні та морфологічні прояви при різних захворюваннях; – аналізувати та інтерпретувати результати дослідження крові, ідентифікувати регенеративні, дегенеративні, і форми патологічної регенерації клітин «червоної» і «білої» крові в мазках периферичної крові; інтерпретувати їх наявність чи відсутність в крові, а також аналізувати результати інших лабораторних та інструментальних досліджень; – трактувати результати дослідження сечі; – на підставі результатів лабораторних, інструментальних та морфологічних досліджень оцінювати стан функціонування органів та систем організму при захворюваннях; – аналізувати різні варіанти розвитку причинно-наслідкових взаємовідносин в патогенезі хвороб; – вміти виділити провідний типовий патологічний процес, його головну ланку та клінічні ознаки.
<p>Програмні результати навчання</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Застосувати комп'ютерні та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів діяльності. • Відтворити навчальний матеріал усно/письмово/при виконанні типових професійних задач в імітованих умовах. • Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді. • Дотримуватися принципів професійної етики, толерантної та неосудливої поведінки. • Дотримуватися принципів загальнолюдської моралі та поваги до людської гідності.
<p>Політика курсу</p>	<p>Дотримання принципів академічної доброчесності. Не толеруються жодні форми порушення академічної доброчесності. Очікується, що роботи студентів будуть самостійними, їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей. Під час виконання письмових контрольних робіт, модульних контрольних, тестування, підготовки до відповіді на екзамені користування зовнішніми джерелами заборонено. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем.</p> <p>Дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології. Під час занять здобувачі фахової передвищої освіти діють із позицій акаде-</p>

мічної доброчесності, професійної етики та деонтології, дотримуються правил внутрішнього розпорядку Академії. Під час боротьби з епідемією COVID-19 виконують всі настанови протиепідеміологічного режиму: носять маски, дотримуються соціальної дистанції, використовують антисептики. Ведуть себе толерантно, доброзичливо та виважено у спілкуванні між собою та викладачами.

Відвідування занять.

Студенти повинні відвідувати усі лекції, практичні заняття курсу та інформувати викладача про неможливість відвідати заняття.

Політика дедлайну.

Студенти зобов'язані дотримуватися термінів, передбачених курсом і визначених для виконання усіх видів робіт.

Порядок відпрацювання пропущених занять.

Відпрацювання пропущених занять без поважної причини відбувається згідно з графіком відпрацювань та консультацій. Відпрацювання пропущених занять з поважної причини може проводитися також улюбий зручний час для викладача.

Перескладання підсумкової оцінки з метою її підвищення не допускається, окрім ситуацій передбачених нормативними документами Академії, або неявки на підсумковий контроль з поважної причини.

Структура курсу

ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Тема	Кількість годин
II СЕМЕСТР		
1	Загальна нозологія. Дистрофія. Імунопатологічні процеси. Алергія	2
2	Розлади периферійного кровообігу. Запалення	2
3	Патологія терморегуляції. Гіпоксія. Пухлини. Старіння організму	2
4	Патологія системи крові	2
5	Патологія серцево-судинної системи	2
6	Патологія дихальної системи	2
7	Патологія травної системи	2
8	Патологія сечової системи	2
9	Патологія вагітності і пологів	2
10	Патологія ендокринної системи та нервової системи.	2
	Разом:	20

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
II СЕМЕСТР		
1	Загальна нозологія. Дистрофія	2
2	Імунопатологічні процеси. Алергія	2
3	Розлади периферійного кровообігу. Запалення	2
4	Патологія терморегуляції. Гіпоксія	2
5	Пухлини. Старіння організму	2
6	Модульний контроль 1. Загальна нозологія. Типові патологічні процеси.	2

7	Патологія системи крові	2
8	Патологія серцево-судинної системи	2
9	Патологія дихальної системи	2
10	Патологія травної системи	2
11	Патологія сечової системи	2
12	Патологія вагітності і пологів	2
13	Патологія ендокринної системи	2
14	Патологія нервової системи	2
15	Модульний контроль 2. Патологія органів і систем.	2
	Разом:	30

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
II СЕМЕСТР		
1	Сучасні методи патоморфологічних досліджень. Українські патоморфологи (скласти хронологічну таблицю).	3
2	Значення компенсаторно-приспосувальних реакцій у розвитку хвороб (зобразити у вигляді схеми).	3
3	Загальне ожиріння (описати механізм розвитку).	2
4	Аутоалергійні хвороби (підготувати мультимедійну презентацію).	3
5	Променева хвороба (скласти порівняльну таблицю).	2
6	Роль онкогенних вірусів у виникненні пухлин (записати у вигляді таблиці).	2
7	Підготовка до модульного контролю.	3
8	Лейкемоїдні реакції (описати види).	2
9	Методи дослідження при патології судин (зобразити у вигляді таблиці).	3
10	Недостатність зовнішнього дихання (підготувати мультимедійну презентацію)	3
11	Порушення функцій слинних залоз (описати механізм розвитку).	3
12	Поняття про уремію (описати).	3
13	Гемолітична хвороба новонародженого: етіологія, патогенез, клінічні ознаки, зміни крові (охарактеризувати).	3
14	Основні механізми розвитку клімаксу (записати у вигляді схеми).	2
15	Підготовка до модульного контролю.	3
	Разом:	40

Література для вивчення дисципліни

Основна (базова):

1. Атаман А.В. Патологічна фізіологія у запитаннях та відповідях. — Вінниця, Нова Книга, 2007.- 432 с.
2. Боднар Я.Я., Кузів О.Є., Романюк А.М. Патологічна анатомія. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2003.
3. Боднар Я.Я., Романюк А.М. Патоморфологія. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2009.
4. Боднар Я.Я., Файфура В.В. Патологічна анатомія та патологічна фізіологія людини: підручник. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2000.- 394 с.
5. Патофізіологія. За ред. Зайка М.Н., Ю.В. Биця — К.: Медицина, 2008. – 24 с.
6. Шлопов В.Г. Патологічна анатомія. — Вінниця: Нова книга, 2004.

Додаткова:

1. Михалевич Р.Ф. Анатомія та фізіологія з основами патології в запитан-

	<p>нях і відповідях – Київ: Здоров'я, 2002.</p> <p>2. Сакевич В.І. та ін. Посібник з анатомії та фізіології з основами патології – Київ: 2003.</p> <p>3. Федонюк Я.І. та ін. Анатомія та фізіологія людини з патологією – Тернопіль: Укрмедкнига, 2001.</p>																																																					
<p>Поточний та підсумковий контроль</p>	<p>Поточний контроль здійснюється на кожному <i>практичному занятті</i> з обов'язковим виставленням оцінки.</p> <p>Підсумковий контроль проводиться у вигляді: диференційованого заліку: це тестовий контроль, в якому студенти розв'язують 60 тестів. Тести побудовані у вигляді ситуаційних задач, з яких тільки одна відповідь є правильною.</p>																																																					
<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p><i>Лекції</i> проводяться з використанням мультимедійних презентацій.</p> <p><i>Практичні заняття</i> проводяться з використанням методичних рекомендацій, мультимедійних презентацій, робочих зошитів.</p> <p><i>Самостійна позааудиторна робота студентів</i> забезпечується методичними рекомендаціями та робочим зошитом для її виконання.</p> <p>У разі роботи в дистанційному режимі використовуватиметься віртуальне навчальне середовище MOODLE, Zoom, GoogleMeet, GoogleClassroom.</p> <p>Лекції та практичні заняття будуть вестися за допомогою програм електронної комунікації Zoom, GoogleMeet, GoogleClassroom.</p> <p>Поточна комунікація з викладачем буде здійснюватися в соціальних мережах Viber, WhatsAp (за вибором академічної групи).</p>																																																					
<p>Необхідне обладнання</p>	<p>У звичайному режимі навчання. Вивчення курсу передбачає приєднання кожного студента до навчального середовища MOODLE, або GoogleClassroom.</p> <p>У режимі дистанційного навчання під час карантину. Вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного студента до програм ZOOM, або GoogleMeet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку студент має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету.</p>																																																					
<p>Критерії оцінювання</p>	<p style="text-align: center;">Схема нарахування та розподіл балів</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th colspan="6">Поточне оцінювання, МК та самостійна робота</th> <th rowspan="3">СМО</th> <th rowspan="3">ПМО</th> <th rowspan="3">ECTS</th> <th rowspan="3">За національною шкалою</th> </tr> <tr> <th colspan="6">Модуль 1</th> </tr> <tr> <th>T1</th> <th>T2</th> <th>...Tn</th> <th>САП</th> <th>МК 1</th> <th>МО</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table> <p>T₁ – T_n – теми занять до модульного контролю 1; САП – середнє арифметичне усіх позитивних оцінок в національній шкалі, яке переводиться у 100 – бальну шкалу; МК модульний контроль; МО (модульна оцінка) – середнє арифметичне САП та МК; СМО (семестрова модульна оцінка) – це середньоарифметична МО; ПМО (підсумкова модульна оцінка) – виставляється в кінці вивчення дисципліни за 100 – бальною, національною шкалою та ECTS.</p> <p style="text-align: center;">Шкала оцінювання: національна та ЄКТС</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>За 100-бальною шкалою</th> <th>За національною шкалою</th> <th>За шкалою ECTS</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90-100</td> <td>відмінно</td> <td>A</td> </tr> <tr> <td>80-89</td> <td>добре</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>70-79</td> <td>добре</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>60-69</td> <td>задовільно</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>51-59</td> <td>задовільно</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>35-50</td> <td>незадовільно з можливістю повторного складання</td> <td>FX</td> </tr> </tbody> </table>	Поточне оцінювання, МК та самостійна робота						СМО	ПМО	ECTS	За національною шкалою	Модуль 1						T1	T2	...Tn	САП	МК 1	МО											За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	За шкалою ECTS	90-100	відмінно	A	80-89	добре	B	70-79	добре	C	60-69	задовільно	D	51-59	задовільно	E	35-50	незадовільно з можливістю повторного складання	FX
Поточне оцінювання, МК та самостійна робота						СМО	ПМО					ECTS	За національною шкалою																																									
Модуль 1																																																						
T1	T2	...Tn	САП	МК 1	МО																																																	
За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	За шкалою ECTS																																																				
90-100	відмінно	A																																																				
80-89	добре	B																																																				
70-79	добре	C																																																				
60-69	задовільно	D																																																				
51-59	задовільно	E																																																				
35-50	незадовільно з можливістю повторного складання	FX																																																				

Питання до підсумкового контролю

1. Патологічна анатомія і патологічна фізіологія людини як фундаментальні медичні науки. Методи дослідження.
2. Некроз, визначення поняття. Причини та механізм розвитку некрозу. Морфологічні ознаки. Види.
3. Дистрофія. Визначення поняття, види. Механізми розвитку дистрофій.
4. Поняття про здоров'я і хворобу. Стадії хвороби, особливості перебігу, наслідки.
5. Поняття про етіологію і патогенез. Умови виникнення хвороб.
6. Шок, характеристика, види, стадії.
7. Стрес, визначення поняття. Стадії стресу, характеристика їх. Поняття про хвороби адаптації.
8. Алергія, визначення поняття, стадії. Алергійні реакції негайного та сповільненого типу, характеристика їх.
9. Гіперемія артеріальна та венозна. Ішемія, стаз, причини, механізми розвитку, прояви, наслідки.
10. Тромбоз. Види тромбів, механізм тромбоутворення. Наслідки тромбозу.
11. Емболія, визначення поняття, причини, види, наслідки.
12. Запалення. Визначення поняття, етіологія, патогенез, стадії, клінічні ознаки.
13. Види запалення, характеристика їх.
14. Гарячка. Визначення поняття, етіологія, патогенез, стадії. Роль гарячки в патології.
15. Гіпоксія. Визначення, поняття, види гіпоксії. Компенсаторно-приспосувальні реакції при гіпоксії.
16. Пухлини. Будова. Види пухлинного росту. Доброякісні та злоякісні пухлини. Поняття про передраковий стан.
17. Анемія, визначення поняття. Види анемії, характеристика їх. Зміни в периферичній крові при анемії.
18. Лейкемія, види, зміни в периферійній крові.
19. Артеріальна гіпертензія, етіологія, патогенез, стадії розвитку, патоморфологічні зміни, клінічні ознаки, ускладнення.
20. Інфаркт міокарда, етіологія, стадії розвитку, види, наслідки.
21. Атеросклероз, етіологія, патогенез, патоморфологічні зміни. Форми атеросклерозу, характеристика їх. Ускладнення.
22. Ревматична хвороба, причини виникнення, стадії розвитку ревматичної гранульоми. Форми ревматизму.
23. Вади серця вроджені та набуті, їхні основні форми. Порушення гемодинаміки, зміни в будові окремих частин серця та великих судин.
24. Задишка, визначення поняття, види.
25. Набряк легень, етіологія, патогенез, клінічні ознаки, наслідки.
26. Бронхіт, види, етіологія, патогенез, патоморфологія.
27. Пневмонія, види, причини, стадії крупозної пневмонії, ускладнення.
28. Емфізема легенів, патогенез, патоморфологія.
29. Бронхіальна астма. Етіологія, патогенез, стадії, клінічні ознаки.
30. Розлади моторики шлунка. Гіпо- та гіперкінетичні стани: відрижка, гикавка, печія, нудота, блювання.
31. Гастрит гострий та хронічний, причини, механізми розвитку. Патоморфологія гастриту, клінічні ознаки, наслідки.
32. Виразкова хвороба шлунка і дванадцятипалої кишки. Причини та механізм розвитку, ускладнення. Патоморфологічна характеристика.
33. Непрохідність кишок. Види, причини, механізм розвитку, клінічні ознаки, наслідки.
34. Причини і механізми порушень функцій печінки: ушкодження паренхі-

	<p>ми, розлади портального кровообігу та артеріального кровопостачання, порушення жовчовиділення.</p> <p>35. Основні форми порушень діурезу. Кількісний та якісний склад патологічної сечі.</p> <p>36. Гломерулонефрит гострий і хронічний. Етіологія, патогенез, патоморфологічна характеристика, наслідки.</p> <p>37. Поняття про нирковокам'яну хворобу. Механізм утворення каменів.</p> <p>38. Нефросклероз як наслідок запальних і судинних уражень нирок. Первинно і вторинно зморщена нирка.</p> <p>39. Цукровий діабет, етіологія і патогенез. Макро- та мікроангіопатія при цукровому діабеті. Ускладнення та наслідки хвороби.</p> <p>40. Поняття про нейрогенні порушення рухових функцій: судомний стан, центральний і периферійний параліч.</p> <p>41. Поняття про гестози вагітних. Еклампсія.</p> <p>42. Позаматкова вагітність, види, причини, клінічні ознаки, наслідки.</p> <p>43. Післяпологові інфекційні захворювання матки, причини, ускладнення.</p> <p>44. Поняття про пологову травму, її причини і види.</p> <p>45. Мимовільний аборт, причини, стадії, наслідки. Безпліддя, види, причини, характеристика. Значення гістологічного дослідження.</p>
Опитування	Анкету з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу